

Abram 1 - Op de bonnefooi !

Liturgiesuggesties:

Gezang 3: 1, 2, 3 en 6 of Psalm 96: 1 en 2

Psalm 139: 1 en 2 of Psalm 96: 3 en 4

Psalm 119: 42

Genesis 11:26 – 12:9

Psalm 105: 1 en 4 OB

Galaten 3:6-14

Psalm 105: 5 en 6 OB

Na verkondiging: Gezang 427: 1, 2 en 5 of Psalm 32: 3 en 4

Psalm 98: 2 OB of Psalm 145: 1 en 6

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

“Heb je wel gehoord van Abraham,
Die uit Ur der Chaldeeën kwam.
Hij moest vele maanden reizen,
Naar het land dat God zou wijzen.
Duizend mijlen trok hij voort
En zijn kompas was een enkel woord.”

‘Heb je het gehoord?’ zeggen de mensen in het stadje Haran tegen elkaar.

Abram gaat weg.’

‘Abram?’ – ‘Weg?’ – ‘Waar naar toe?’

Ja, dat weet niemand.

Ze weten alleen maar dat Abram van plan is weg te gaan.

‘En Saraï dan?’ ‘Gaat Saraï ook mee?’

‘Ja, natuurlijk, Saraï gaat ook mee. Zij hoort toch bij Abram?’

‘En Lot?’ – ‘Ja, Lot hoort ook bij de mensen, die op reis gaan.’

De mensen in het stadje Haran kunnen het niet bevatten.

‘Wat moet een mens toch buiten Haran?’

‘Weet die Abram wel waar hij aan begint?’

Haran is een fijne plek om te wonen; hier weet je wat je hebt.

Er is land genoeg, er is water genoeg.

En als je wilt kun je er nog rijk worden ook.

Wat wil een mens nog meer?

Nee, niemand begrijpt waarom Abram weg wil.

Er is er maar één die het wel begrijpt ... en dat is Abram zelf.

‘We pakken de boel in en we gaan’, heeft hij tegen Saraï zijn vrouw en tegen Lot zijn neef gezegd.

En ik zal je precies vertellen waarom.

Praat er alleen niet te veel over want de mensen hier begrijpen het toch niet.

‘Ik heb een stem gehoord. De stem van God. Die heeft tegen mij gezegd: “Abram: Ga uit uw land en uit uw vaders huis naar het land dat Ik u wijzen zal.”

Pak dus de hele boel maar in.

We gaan op reis!

“Wat de toekomst brenge moge ... mij geleidt des Heren hand.”

*

Wie, broeders en zusters, jongelui, op reis gaat bereidt zich daar natuurlijk zo goed mogelijk op voor.

Het Beste Boek voor de Weg komt op tafel.

De kaarten worden op de grond gespreid.

De routeplanner geeft de reis stap voor stap aan.

En onderweg zijn er nog de ANWB-borden en de richtingwijzers, die ons op de goede weg houden.

Maar als Abram op reis gaat ... heeft hij geen kaarten en geen borden, die hem de weg wijzen.

Abram gaat op weg – op de bonnefooi.

“En zijn kompas was een enkel woord!”

Abram gaat op de bonnefooi.

Niet, zoals het bij ons is geworden, tot een op-goed-geluk.

Abram gaat in goed vertrouwen, in goed geloof!

God zal hem de weg wel wijzen.

De HERE zal hem brengen waar hij wezen moet.

Op de bonnefooi!

Want God hééft gesproken.

In dat spreken van God zitten drie elementen:

1. Het bevel: Ga uit!
2. De belofte: Ik zal u zegenen!
3. De verwachting: Met u zullen alle geslachten gezegend worden!

*

Ad 1.

“De HERE nu zeide tot Abram: ‘Ga uit!’”

Het eerste wat ons opvalt, broeders en zusters, jongelui, is ... dat God spreekt!

Dat God het woord neemt.

Het was – moet u weten – stil geworden rond de HERE.

Sinds de dagen van Noach, sinds de zondvloed, had Hij niet meer gesproken tot mensen.

365 Jaar is het stil rond God en blijft de hemel gesloten.

En dan opeens, dan klinkt opnieuw de stem van God: “Ga uit!”

Al die jaren heeft God geen recht van spreken meer gehad.

Na de zondvloed lijkt het alsof mensen nog steeds niet begrepen hebben wat God van hen vraagt.

Het verbond dat de HERE met Noach heeft gesloten ligt onder een dikke laag stof. Noachs kinderen en kleinkinderen gaan hun zelfgekozen wegen: “En van dezen verdeelden zich de volken op de aarde na de vloed” – lezen we in Genesis 10 vers 32.

De aarde wordt na de grote vloed weer bewoond.

Er is eenheid van taal en van spraak.

Een hoge cultuur.

Men woont niet meer in tenten maar in weldoortimmerde huizen.

Bij opgravingen zijn prachtige sierkruiken, gebruiksvoorwerpen en zelfs muziekinstrumenten te voorschijn gekomen.

Maar de plaats van de HERE, de God van het verbond, wordt hoe langer hoe meer ingenomen door de goden van de natuur en van de aarde.

De naam van de HERE wordt door Noachs kinderen ... vergeten.

“Welaan, laten wij een stad bouwen met een toren, waarvan de top tot de hemel reikt, en laten wij ons een naam maken, opdat wij niet over de gehele aarde verstrooid worden.”

‘Kijk eens waar wij toe in staat zijn, wat wij kunnen presteren?’

Maar hoogmoed komt voor de val.

En angst gaat het leven van de mensen beheersen.

God grijpt in en maakt Babel tot een babbelstad: hun spraak verwart, ze kunnen elkaar niet meer verstaan.

In groepjes trekken de mensen uit Babel weg en raken verstrooid over de gehele aarde.

Nakomelingen van Sem vestigen zich eerst in Ur, in het zuiden van Mesopotamië, het vruchtbare tweestromenland.

Daar woont ook Terach met zijn zonen: Abram, Nahor en Haran.

Haran sterft, zijn zoon Lot wordt liefdevol in het gezin van Terach opgenomen.

Maar dan ... dan lezen we in de Bijbel: “deed Hij hen wegtrekken uit Ur der Chaldeeën om te gaan naar het land Kanaän.”

In Ur der Chaldeeën begint de lange, verre reis naar het beloofde land.

In Ur – de tweelingstad van Babel – begint God opnieuw.

Een nieuwe schepping, een nieuw volk.

Een volk dat al die verdwaasde en verdwaalde volken tot een zegen zal zijn.

Een nieuw volk: Israëel, dat al de volken de weg tot God terug zal wijzen.

Bij Abram begint de geschiedenis van de mensheid opnieuw!

*

“Ga uit!” – zo klinkt het bevel van God.

En Abram gaat.

Hij geeft gehoor aan de stem van God.

Hij gaat in gehoorzaamheid op weg.

Dat betekent voor Abram drie dingen:

- breken met land
- breken met maagschap / verwanten en vrienden
- breken met familie.

Een beslissend moment in zijn leven.

Want, broeders en zusters, jongelui, het betekent nogal wat als je moet breken met alle zekerheden die je hebt.

Als je je geboortegrond móet verlaten: het huis waar je jarenlang hebt gewoond; waar je kinderen ter wereld zijn gekomen; waar je ouders zijn gestorven.

En als je je verwanten, vrienden moet vaarwel zeggen. Wie zal zeggen wat je voor hen terug zult krijgen?

Nooit meer even bij die of die binnenwippen.

Nooit meer even op de koffie of de borrel.

En dan als climax: ook je familie moeten achterlaten. Zou je ze ooit weer terug mogen zien?

Het is alsof je vanuit Nederland – waar het leven goed en welvarend is – gaat verhuizen / emigreren naar de binnenlanden van Afrika of Australië.

Breken ... met alles wat je houvast geeft. Waarom?

Omdat je een stem hebt gehoord: de stem van God!

*

“Ga uit!”

De motieven, broeders en zusters, jongelui, die Abram bewegen zijn louter godsdienstige motieven.

Want wáárom moet Abram er voorgoed uit, uit zijn familieverband?

Wel omdat alle pogingen van God, om de mensen op zijn spoor te houden, zijn mislukt.

Het spoor van een leven met Hem is door állen verlaten!

De mensen van Abrams tijd ... zijn niet anders dan de mensen van onze tijd: Ze verlaten het spoor van God, omdat ze denken zélf het spoor van blijvend geluk gevonden te hebben.

De zondvloed heeft niet geholpen.

De mislukking van de torenbouw van Babel ... evenmin.

De zon, de maan en de sterren worden aanbeden en de naam van God, de Schepper van hemel en aarde, is in de vergetelheid geraakt.

Het zal tot de geboorte van een kindje in een kribbe in Bethlehem duren, voordat vertegenwoordigers van de volken – de wijzen uit het Oosten – hun knieën komen buigen voor de Zoon van God.

Maar in een wereld zonder God is het geen leven.

Zie maar om je heen.

't Is net als met de mensen uit die grote Babel-stad:

- Wij zullen dit, wij zullen dat.
- Wij zullen ons eens een naam maken.
- En wij bouwen ons torens om als God te zijn:
 - o de toren van de technologie
 - o de toren van de medische wetenschap
 - o de toren van de wapenindustrie
 - o de toren van het grote geld
 - o de toren van ons eigen ik!

En God? Hoe hoger de toren wordt, hoe meer de mens zich voelt als God.

Maar God is niet met menselijke torens te bereiken.

De mens kan God niet van zijn hoog verheven troon stoten.

God is in de hemel en wij mensen mógen ... wij mensen mógen op de aarde zijn.

In een wereld zonder God is het geen leven.

Dáárom roept de HERE Abram er uit.

Te midden van vreemde stammen en volken is Abram alleen op God aangewezen.
Om te ervaren dat de HERE een Toevlucht is, een Helper. Altijd en overal!

*

“Ga uit!”

Vandaag, broeders en zusters, jongelui, raken die woorden – dat bevel van God – ook ons leven.

Niet voor niets noemt de Bijbel Abraham, de vader van alle gelovigen.

Dat geeft de verbondenheid aan, die er is tussen Abraham en u en jou en mij.

Een verbondenheid in het geloof.

Zijn wij niet allen ... kinderen van Abraham?

“Ga uit!”

De echo van Gods stem klinkt in ons hart.

En op het moment dat je Gods stem krachtig opmerkt, stel je vast ... ‘Het raakt ook mij! Zo kan het niet langer!’

Voor ons betekent dat net als voor Abram een breken.

Een breken met banden en verbanden waarin slechts de mens en zijn prestaties centraal staan.

Waar met God en zijn gebod niet wordt gerekend.

Breken! En met Gods hulp ... opnieuw beginnen.

Je houdt het niet vol in een wereld zonder God.

En daarom hebben we elkaar als broeders en zusters – in geloof aan elkaar verbonden – zo hard nodig.

Om elkaar op te vangen, om elkaar moed in te spreken, om samen met elkaar ... met God op weg te gaan.

Op weg naar het land dat God ons in het vooruitzicht heeft gesteld!

Ad 2.

Abram gaat op de bonnefooi: in goed geloof, in goed vertrouwen.

Op weg, met Gods belofte: “Ik zal u tot een groot volk maken, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn.”

Uit Haran. Daar is vader Terah inmiddels overleden.

Op weg met Gods belofte: “Ik zal u tot een groot volk maken.”

Dat was het ideaal van elke oosterling: een groot volk worden.

God belooft Abram dat zijn nageslacht zo talrijk zal zijn: als de sterren aan de hemel en als de zandkorrels langs de zee.

Dus niet te tellen.

Een groot volk. Drie volken.

Want Joden, Christenen én Islamiëten beschouwen Abram als hun ‘vader’.

Drie volken komen voort uit Abrams lendenen.

Ismaël: de vader van de Arabieren, de Islamiëten.

Isaäk: de zoon van de belofte, de vader van Jakob – die de naam Israël ontvangt.

En wie de lijnen doortrekt ontdekt dat de woorden van het Nieuwe Testament beginnen met: “Geslachtsregister van Jezus Christus, de zoon van David, de zoon van Abraham.”

Zo rijk wordt Abram door God gezegend.
Uit hem zal niemand minder dan Jezus, de zoon van God geboren worden.
Abram, de vader van alle mensen die geloven!

*

En niet alleen ontvangt Abram de belofte van een groot nageslacht.
“Ik zal u zegenen en uw naam groot maken en gij zult tot een zegen zijn.”
Zegen broeders en zusters, jongelui, is waar het in het leven om gaat.
Zegen, die van God uitgaat en mensenlevens vult.
Zegen: dat is niet in de eerste plaats succes, voorspoed, een goed, rijk en gezond leven ... al had Abram zeker niet te klagen.
Als een rijke herdersvorst vertrekt hij uit Haran naar het beloofde land.
Maar zegen is: God gaat met je mee!
God is erbij, als je opbreekt, uittrekt en op reis gaat..
God met ons! Immanuël! Dát is zegen.

Het woord ‘zegen’ is in Genesis 12 een woord dat opvalt.
Maar liefst vijf keer in die eerste drie verzen.
Zegen en ... vloek.
Want de keerzijde van door God gezegend worden is van God vervloekt zijn.
In Galaten 3 wordt die lijn van zegen en vloek opgenomen.
Gods zegen ontsluit de toekomst van Abram en maakt dat zijn leven tot zijn volheid kan ontplooiën en ontwikkelen kan.
Met een leven dat ligt onder de vloek van God is het juist het tegenovergestelde.
Een leven onder de vloek is een bestaan met gesloten deuren.
Een gevloekt leven is een leven dat niet verder kan komen dan tot het stukslaan van de vuisten op deuren die niet open kunnen.
Een leven tot de dood.

Wie, broeders en zusters, jongelui, niet gelooft, merkt vroeg op laat dat hij opgesloten zit.
Ook al heb je nog zoveel succes in je leven.
Ook al heeft je leven een torenhoge vlucht genomen ... toch zul je een keer merken dat je opgesloten zit binnen de ondoordringbare muren van de dood.
En die dood staat niet alleen maar aan het einde van je leven.
Die dood werpt zijn schaduwen vooruit.
God zegt het ronduit: “Elke andere weg dan de weg van gelovig vertrouwen in mijn leidende hand, is een doodlopende weg.”
Denk maar aan het verhaal van Sodom en Gomorra.
Wie gelooft, zoals de vader van alle gelovigen geloofde, weet dat de muren van het leven en de dood niet ondoordringbaar zijn.
Wéét dat je niet opgesloten zit in die donkere, beklemmende en benauwende ruimte.
Want Jezus Christus, de Zoon van Abraham, de zoon van God, is door die ondoordringbare muren van zonde en van dood heen gebroken.
Hij heeft openingen naar het leven, naar het beloofde land ... geforceerd.
Opdat ons leven in geloof zich ten volle zou kunnen ontplooiën.
Dát is zegen: een leven met God, een leven met Christus, een leven in geloof!

Ad 3.

“Ik zal zegenen”, zegt de HERE “en met u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.”

Hoe?

“De zegen van Abraham is tot de heidenen gekomen in Jezus Christus” schrijft de apostel Paulus ‘opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof.’” (Galaten 3 vers 14)

De zegen van Abraham, broeders en zusters, jongelui, komt tot ons in Jezus Christus.

Op geen enkele andere wijze.

En alleen door Jezus Christus in geloof te aanvaarden als onze Redder en Bevrijder, als Borg en Middelaar van het nieuwe verbond, wordt die zegen ons deel.

Alleen door in Hem te geloven ontvangen wij de belofte van de Heilige Geest.

En wat gebeurt er dan met ons leven?

Gods Geest buigt ons denken en ons willen om.

Waar we eerst probeerden onder de roeping van God uit te komen, geeft de Geest ons kracht.

We moeten ... breken, we moeten ... gaan.

Zonder tegenspreken, in goed geloof.

Zo gaan we, broeders en zusters, jongelui, met Abram op reis.

We reizen op een nieuwe onbekende weg.

Niet langer op onszelf, maar op het kompas van Gods spreken en van zijn Woord.

Het mag wat onzeker, angstig lijken.

Maar God beveelt: “Ga uit!”

En Hij belooft vooral: “Ik zal zegenen!”

“Ik zal je brengen naar een land waar het leven goed en overvloedig is.”

“Ik ga met je mee!”

Dan zul je gezegend wezen.

Dan zul je tot zegen zijn.

Immanuël: God met ons!

De HERE reikt aan niemand die Hij roept een reisprogramma uit.

Maar zijn stem dwingt ons om uit te gaan.

Alle zekerheden achterlatend, vertrouwend op zijn Woord, gaan mensen in geloof op weg.

Hebt u zich al bij dit reisgezelschap aangesloten?

En jij? Blijf jij niet achter?

Een goede reis wens ik je toe.

Op de bonnefooi! In goed geloof!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – 20 augustus 1989.

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !